

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

C9PAD21C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu.**
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body.**
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně.**
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná.**
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4 ☐ ☐ ☒ ☐

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4 ☒ ☐ ☒ ☐

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědi rozlišujte **velká a malá písmena.**
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď запиšte do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 1–4

TEXT 1

(1) Častokrát **upřel** svůj pohled
blouznivý, toužící, chorý
(jak dlouhé **míjely** chvíle!)
na vrchol skleněné hory.
Paní té skleněné hory
vábila k sobě jak osud.
Paní té skleněné hory
z vrcholu vábí tam dosud.

(2) Kteréhos jarního rána
touhu svou nemohl zmoci.
Snad byla malátná hlava
od snů té předešlé noci.
Pobídl bujného oře,
ten klusal statečně na sklo,
ale sklo skleněné hory
pod jeho kopyty **prasklo**.

(3) Nad nimi havrani krouží,
pod nimi sedláček oře,
uprostřed nebe a země
civí tam v skleněné hoře.
Krev jejich a slunce západ
společně barví ty střepy.
Nic není dokola slyšet,
jen srdce prudkého tepy.

(4) Paní té skleněné hory
se shora bez citu dívá.
Černá a bohatá kadeř
přes bílá ramena splývá.
Havrani důvěrně sedlí
až na hrot lesklého meče.
Zvědavě, s důvěrou hledí,
kterak krev pomalu **teče**...

(V. Dyk, *Zajatec skleněné hory*)

TEXT 2

Když se v jedné sloce vyskytnou verše, které se rýmují a zároveň končí různými slovy, z nichž jedno je celé obsaženo v druhém slově (např. **ledních** – **posledních**), vzniká **rýmové echo**.

(CZV)

1 bod

1 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) Rýmové echo se vyskytuje jak v první, tak ve třetí sloce.
- B) Rýmové echo se nevyskytuje ani v první, ani ve třetí sloce.
- C) Rýmové echo se vyskytuje v první sloce, nikoli však ve sloce třetí.
- D) Rýmové echo se vyskytuje ve třetí sloce, nikoli však ve sloce první.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?

- A) V první sloce se píše o tom, proč k sobě paní skleněné hory lákala lidi.
- B) V druhé sloce se píše o bázlivosti koně, který běžel ke skleněné hoře.
- C) Ve třetí sloce se píše o tom, co barvilo úlomky skleněné hory.
- D) Ve čtvrté sloce se píše o soucitu, který projevila paní skleněné hory.

1 bod

3 Které z následujících tvrzení o slovech tučně vyznačených v TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Slovo *upřít* je v textu užito ve významu *popřít něčí nárok*.
- B) Slovo *míjet* je v textu užito ve významu *vyhýbat se sobě navzájem*.
- C) Slovo *prasknout* je v textu užito ve významu *ztratit celistvost*.
- D) Slovo *téct* je v textu užito ve významu *propouštět kapalinu*.

4 Úsek TEXTU 1:

Černá a bohatá kadeř
přes bílá ramena splývá.

Které z následujících tvrzení o tomto úseku je pravdivé?

- A) Tento úsek obsahuje dva osmislabičné verše a uplatňuje se v něm kontrast.
- B) Tento úsek obsahuje dva osmislabičné verše a neuplatňuje se v něm kontrast.
- C) Tento úsek, v němž se uplatňuje kontrast, obsahuje jeden sedmislabičný a jeden osmislabičný verš.
- D) Tento úsek, v němž se neuplatňuje kontrast, obsahuje jeden sedmislabičný a jeden osmislabičný verš.

5 Ve které z následujících možností není správně zapsána interpunkce?

- A) Po svém otci zdědil smysl pro humor, slabost pro ženy a nechut k práci.
- B) Na poslední akci se přišlo podívat nečekaně málo lidí, něco kolem dvaceti.
- C) Na nápojovém lístku nenašli žádný koktejl, a tak si objednali jen minerálku.
- D) Po ukončení studia na průmyslové škole, nastoupila dcera do stavební firmy.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Začala mi předhazovat, že zbytečně utrácím, přitom sama včera kamarádkám předváděla novou, neuvěřitelně předraženou značkovou sukni.

6 Které z následujících tvrzení o třech slovech podtržených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Každé z těchto slov obsahuje předponu *před-*.
- B) Pouze slova *předhazovat* a *předvádět* obsahují předponu *před-*.
- C) Pouze slova *předhazovat* a *předražený* obsahují předponu *před-*.
- D) Pouze slova *předvádět* a *předražený* obsahují předponu *před-*.

7 Vypište z každé z následujících vět (7.1 a 7.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 7.1 Na této zahradě jsou všechny záhony i oba nedávno postavené skleníky určeny výhradně k pěstování zeleniny.
- 7.2 Můj návrh investovat do začínající vývojářské firmy byl ze všech zvažovaných projektů jednoznačně nejlepší.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 8–13

TEXT 1

(1) Velká čínská zeď, jeden z nových sedmi divů světa, je systém opevnění táhnoucí se severní Čínou. O tomto patrně nejvýznamnějším lidském díle se šíří různé nepravdy, jimž mnoho lidí věří, například že zeď je viditelná z povrchu Měsíce pouhým okem. Slavná památka, již se nelichotivě přezdívá největší hřbitov světa, zkrátka přitahuje pozornost.

(2) Počátky budování slavného opevnění, ***** tvarem dračí tělo, souvisí s epochou čínských dějin nazývanou Období ●●●● států. Aby se státy chránily před vzájemnými útoky, stavěly tehdy obranné zdi. Válčící státy nakonec dobyl Čchin Š'-chuang-ti a tím poprvé v historii sjednotil celou zemi. Po převzetí moci Čchin Š'-chuang-ti, první císař sjednocené Číny, nařídil rozšířit stávající obranný systém. Na stavbě pracovalo milion vězňů, pomáhala jim také početná armáda. Původní obranné zdi se postupně propojovaly a díky usilovné práci brzy vznikl první souvislý úsek Velké čínské zdi.

V započatém díle pak pokračovali císaři z dynastie Chan (vládli 206 př. n. l. – 220 n. l.). Poslední význačná fáze stavby proběhla za vlády císařů z dynastie Ming (vládli 1368–1644), kdy po **nepředvídaném** nájezdu loupeživých kmenů bylo nutné obranný systém Číny posílit. K obraně před útoky ovšem **nestačila** jen samotná zeď, říši chránily také vojenské posádky. Součástí zdi bylo 25 000 strážních věží, **vysokých** zhruba 13 metrů. Tyto věže **umožňovaly** rychlou komunikaci pomocí kouřových signálů: zpráva došla z jednoho konce zdi na druhý za 24 hodin.

Stavba Velké čínské zdi si vyžádala nespočet obětí, podle některých zdrojů dokonce v 7. století během stavebních prací zahynulo za deset dnů na 500 000 mužů. Dnes už se zeď místy rozpadá, její nejzachovalejší části se nacházejí poblíž čínské vesničky Pa-ta-ling.

(kolektiv autorů, Planeta tajemných světů, upraveno)

TEXT 2

Větné členy v přístavkovém vztahu pojmenovávají jednu skutečnost různými způsoby, např. *večeřeli jsme pizzu, italské národní jídlo.*

(CZVV)

max. 2 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

	A	N
8.1 Císaři z dynastie Ming vládli déle než císaři z dynastie Chan.	☐	☐
8.2 Součástí prvního souvislého úseku Velké čínské zdi byly obranné zdi postavené před sjednocením Číny.	☐	☐
8.3 Podle některých zdrojů při stavbě Velké čínské zdi zahynulo nejvíce lidí v 7. století, kdy každý den zemřelo 50 000 mužů.	☐	☐
8.4 Zpráva odeslaná z jedné ze strážních věží, které jsou součástí Velké čínské zdi, dorazila na sousední strážní věž přesně za 24 hodin.	☐	☐

max. 2 body

9

9.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *připomínající*, který patří na první vynechané místo (*****) v TEXTU 1.

9.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *válčící*, který patří na druhé vynechané místo (●●●●●) v TEXTU 1.

(Po doplnění náležitých tvarů slov musí být příslušný větný celek gramaticky správný.)

1 bod

10 Které z následujících tvrzení o dvou úsecích podtržených v TEXTU 1 je pravdivé?

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) Větné členy v přístavkovém vztahu se vyskytují v obou těchto úsecích.
- B) Větné členy v přístavkovém vztahu se nevyskytují ani v jednom z těchto úseků.
- C) Větné členy v přístavkovém vztahu se vyskytují pouze v úseku z první části textu.
- D) Větné členy v přístavkovém vztahu se vyskytují pouze v úseku z druhé části textu.

1 bod

11 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?

- A) Informace, že Velká čínská zeď je nejvýznamnějším lidským dílem, je v textu předkládána jako fakt.
- B) Informace, že mezi lidmi kolují různé nepravdy týkající se Velké čínské zdi, je v textu předkládána jako fakt.
- C) Informace, že slavná Velká čínská zeď si vysloužila nelichotivou přezdívku, je v textu předkládána jako domněnka.
- D) Informace, že mnoho lidí věří tomu, že Velkou čínskou zeď lze vidět z Měsíce pouhým okem, je v textu předkládána jako domněnka.

1 bod

12 Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu TEXTU 1 považovat za antonyma?

(První slovo z každé dvojice pochází z TEXTU 1 a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) nepředvídaném – předvídaném
- B) nestačila – stačila
- C) vysokých – nevysokých
- D) umožňovaly – neumožňovaly

1 bod

13 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje sloveso dokonavé?

- A) pak pokračovali císaři z dynastie
- B) pomáhala jim také početná armáda
- C) obranné zdi se postupně propojovaly
- D) poslední význačná fáze stavby proběhla

max. 2 body

14 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
14.1 Svým přátelům by nikdy vědomně neublížil, tím jsem si úplně jistý.	☐	☐
14.2 Mluvil plyně anglicky a francouzsky, proto se téměř všude dorozuměl.	☐	☐
14.3 Slušně jsem pozdravila manželovy bývalé kolegy, oni mi ale neodpověděli.	☐	☐
14.4 Blikající výstražné nápisy varovaly řidiče, že se blíží k nebezpečnému úseku.	☐	☐